

de schoolmonarch

Met ingang van de datum waarop onze kweekschool haar werkzaamheden begon, trad als directeur op H. Bijleveld. Imposante gestalte, doordringende ogen, lange baard. Waar hij, „omwaaid met ontzag”, binnentrad, viel de stilte en wee het deertje of de knaap die deze stilte verstoortte. Hij had een voor die tijd respectabel lijstje bevoegdheden: Hoofdakte, Frans, Duits, Engels en Wiskunde. Een middelbare akte was er natuurlijk nog niet bij; daarop moest de kweekschool wachten tot 1898, toen E. van Niekerken, gewapend met de akten Aardr. M.O., Plant-, Dier- en Delfstofkunde M.O. het sjofele schoolgebouw aan de Kerkstraat betrad.

Dat één van zijn leraren, op papier althans, knapper was dan hijzelf, deed aan Bijleveld's gezag niets af. Prof. Dr. J. Woltjer had reeds kort na de benoeming van Bijleveld geschreven, dat hij was „een strijdbaar man, die waarlijk in geen enkel opzicht tot de kleinen behoort gerekend te worden.” Sindsdien was zijn faam nog meer verbreid. Hij was enige jaren voorzitter van de Vereniging van Chr. Onderwijzers. Geen wonder, dat hij het, gegeven zijn monarchale allure, niet kon dulden dat één van zijn leraren een leidende functie in de Unie van Chr. Onderwijzers bekleedde. „Bedanken of eruit”, luidde het commando. De tegenstellingen waren toen nogal scherp. Dat „Grote” en „Unie” zichzelf nog eens zouden opheffen, om als „P.C.O.V.” in gesloten colonne op te marcheren, zal hij wel ondenkbaar geacht hebben.

Hij was in de ogen van niet weinigen een groot man. Zijn school, tot 1908 de enige confessionele kweekschool in Noord-Holland, heette „de school van Bijleveld”. Nog hoger steeg zijn aanzien toen hij in 1902 in één der roodste districten van Amsterdam, tot lid van de Tweede Kamer werd gekozen. Hij kon er, toen de kweekschool in de 28 jaren van zijn directoraat 220 leerlingen afleverde, blijkbaar de tijd voor vinden.

(uit 'gedenboek 75 jaar GKS' verschenen in 1960)